Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
30 ΜΑΪΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Θέμα Α

Α1. Το κείμενο επικεντρώνεται στις θέσεις της νευροεπιστήμονος Μπάρμπαρα Πομιεχόφσκα για την πολύ πρώιμη εμφάνιση -ή μη- της δημιουργικότητας ως καθοριστικού παράγοντα της ανθρώπινης ευφυΐας. Αρχικά, τονίζεται η άρρηκτη σχέση της δημιουργικής σκέψης με τη γλωσσική ικανότητα. Στη συνέχεια, επισημαίνεται η απεριόριστη επαφή της με τη συνδυαστική και παραγωγική ικανότητα του ανθρώπου. Καταληκτικά, υπογραμμίζεται η εμφάνιση της δημιουργικότητας στη βρεφική ζωή, η συνέχισή της στην ενήλικη ζωή και προτείνεται η μελέτη των ανασταλτικών παραγόντων αυτής σχετικών με το φυσικό και το κοινωνικό περιβάλλον.

Εναλλακτικά

Θεματικοί άξονες

- Σύνδεση δημιουργικότητας με την παραγωγική και συνδυαστική σκέψη.
- Απεριόριστη έκταση δημιουργικότητας.
- Συσχετισμός δημιουργικότητας με τη γλωσσική ανάπτυξη.
- Έναρξη δημιουργικότητας στη βρεφική ηλικία.
- Εσφαλμένη εντύπωση αποκλειστικής σύνδεσης της δημιουργικότητας με την ενήλικη ζωή.
- Αναγκαιότητα εύρεσης ανασταλτικών συνθηκών της δημιουργικής ικανότητας σχετικών με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Θέμα Β

Β1.
α. Σωστό
β. Σωστό
γ. Λάθος
δ. Λάθος
ε. Σωστό

Β2.
Γλωσσικές επιλογές που επιβεβαιώνουν ότι πρόκειται για δείγμα επιστημονικού λόγου:

Χρήση γ΄ρηματικού προσώπου : «συνδέεται», «…εντοπίζεται…»
Το γ΄ ρηματικό πρόσωπο προσδίδει απρόσωπο και ουδέτερο ύφος. Οι επισημάνσεις που παρατίθενται αναφορικά με τη σύνδεση της δημιουργικότητας με τη φαντασία και την επίλυση προβλημάτων είναι αναμφισβήτητες.

Αναφορική λειτουργία της γλώσσας: «νοείται ως μια διαδικασία»,
«έχει επιβεβαιωθεί».
Μέσω της αναφορικής λειτουργίας της γλώσσας αποδίδεται με ακρίβεια και σαφήνεια η σημασία των λέξεων. Ο σκοπός του πομπού είναι η πληροφόρηση του δέκτη σχετικά με την έννοια της δημιουργικότητας και τη σύνδεση αυτής με την εκπαίδευση.

Εναλλακτικές επιλογές

Ειδικό λεξιλόγιο (αποκλίνουσα σκέψη)
Οριστική έγκλιση (παρέχει)
Παθητική σύνταξη (πειραματίζεται)
Επιστημική τροπικότητα (αδιαμφισβήτητα)

Β3.
α. Ο τίτλος «Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια» προϊδεάζει τον αναγνώστη για το περιεχόμενο του κειμένου το οποίο σχετίζεται με τη δημιουργικότητα. Συνεπώς, είναι επικοινωνιακά αποτελεσματικός. Η χρήση της συνυποδηλωτικής λειτουργίας της γλώσσας «από την κούνια» κεντρίζει το ενδιαφέρον του και τον παρακινεί να διαβάσει το κείμενο. Τέλος, ο πρωτότυπος τίτλος προκαλεί θετικά συναισθήματα στον αναγνώστη.

β. Θα πρέπει, επομένως να μελετηθούν οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.

Με την μετατροπή από ενεργητική σε παθητική σύνταξη το ύφος γίνεται πιο επίσημο, τυπικό, απρόσωπο και ουδέτερο (αρκούν δυο αναφορές).

Θέμα Γ

Γ1.
Στο κείμενο Γ ο ήρωας εμφανίζεται προβληματισμένος εξαιτίας της αποξένωσης που νιώθει τόσο από τους συναδέλφους του όσο και από την εργασία του. Νιώθει ψυχολογική πίεση με συνέπεια την δημιουργία πολλαπλών αρνητικών σκέψεων και συναισθημάτων. Με τη χρήση της πρωτοπρόσωπης αφήγησης («ανεβαίνω», «μελετώ»,

«διαπίστωσα», «σκέφτηκα») εξομολογείται την απογοήτευση, την απελπισία και την αγανάκτησή του για την τυποποιημένη συμπεριφορά των συναδέλφων του και το άνευρο, πληκτικό εργασιακό του περιβάλλον. Αυτές οι συνθήκες αισθητοποιούνται με τη χρήση μεταφορών («ζαρώνει η καρδιά μου», «μπαγιάτικες φάτσες») που δηλώνουν παραστατικά την ψυχική καταρράκωση του ίδιου και των συναδέλφων του.
Ο προβληματισμός του εκδηλώνεται με σκέψεις για την αλλαγή εργασίας μέσω του εσωτερικού μονολόγου («κατόπι…σκέψη»). Ελπίζει μάταια, με εναγώνια αναζήτηση σε νέους φοιτητές, την εύρεση τρόπων επαναπροσδιορισμού του σε δημιουργική οντότητα.

Εναλλακτικοί δείκτες

Ειρωνεία: «Οι αγαπητοί μου συνάδελφοι…».
Εικόνα: «Σηκώθηκα…πρωτοετών».
Πολυσύνδετο σχήμα: «Ούτε…χωνεύω».

Προσωπική γνώμη

- Αλλαγή εργασιακού περιβάλλοντος.
- Απόκτηση εφοδίων για διεκδίκηση καλύτερης θέσης εργασίας.
- Αισιόδοξη στάση ζωής. Προσπάθεια εύρεσης εναλλακτικών δραστηριοτήτων για γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου με σκοπό την ψυχική ισορροπία μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής.

Θέμα Δ

«Σχολείο: Φυτώριο δημιουργικότητας»

α.

- Κατάργηση στείρας απομνημόνευσης. Πρόκληση ενδιαφέροντος του μαθητή. Μετάδοση γνώσεων με ελκυστικό τρόπο.
- Αποφυγή της πλήξης και της ανίας λόγω της τυποποιημένης διδασκαλίας. Καλλιέργεια συνδυαστικής και παραγωγικής σκέψης. Ενθάρρυνση πρωτοβουλίας.
- Ανάπτυξη δημιουργικής φαντασίας για την εύρεση εναλλακτικών λύσεων σε σύνθετα προβλήματα.
- Συνεισφορά στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων. Προετοιμασία για την επαγγελματική ανέλιξη.
- Ανάπτυξη μιας πολύπλευρης και ισορροπημένης προσωπικότητας.

β.

- Πρακτική ενασχόληση με τέχνες (εκμάθηση μουσικών οργάνων, συγγραφή λογοτεχνικών κειμένων, εικαστικές τέχνες, συμμετοχή σε θεατρικά εργαστήρια).
- Ερασιτεχνική σχέση με κατασκευές (μοντελισμός, ξυλουργική, μαγειρική).

Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

- Συμμετοχή σε δημιουργικά , ομαδικά αθλήματα.
- Συμμετοχή σε πολιτικές ομάδες (καλλιέργεια εποικοδομητικού διαλόγου).
- Εθελοντικές δράσεις.
- Σταυρόλεξα, σπαζοκεφαλιές.